

ด่วนที่สุด

ที่ บร ๐๐๑๙/ว ๑๓๖๒๐

ศาลากลางจังหวัดบุรีรัมย์

ถนนจิระ บร ๓๑๐๐๐

๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๔

เรื่อง การจัดทำโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ และเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขาทุกสาขา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๔๐๔๕ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๔ จำนวน ๒ ฉบับ

๒. แนวทางการจัดทำโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกระทรวงมหาดไทย มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๔๐๔๕ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๔ แจ้งว่าการแก้ไขปัญหาความยากจนด้านที่ดินเป็นปัญหาพื้นฐานที่สำคัญของประเทศ ซึ่งรัฐบาลได้มีนโยบายและให้ความสำคัญ โดยมุ่งเน้นเพื่อขจัดความยากจนให้แก่ราษฎรผู้ยากไร้ได้มีที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย โดยกระทรวงมหาดไทยได้มอบหมายให้กรมที่ดินดำเนินการตามแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ กรณีมีการบุกรุกที่ดินสาธารณะประโยชน์เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

ดังนั้น จังหวัดบุรีรัมย์จึงขอส่งสำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๔๐๔๕ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๔ เรื่อง การจัดทำโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ มาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ โดยขอให้ส่งโครงการฯ พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องให้จังหวัดทราบภายในวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๔ เพื่อจัดส่งให้กรมที่ดินพิจารณาจัดสรรงบประมาณต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พวิมล

(นายพินิจ บุญเลิศ)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์

สำนักงานที่ดินจังหวัด

กลุ่มงานวิชาการที่ดิน

โทร/ โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๔๐๕๒

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๕๐๕๕

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๑ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง การจัดทำโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการจัดทำโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท

เนื่องด้วยการแก้ไขปัญหาความยากจนด้านที่ดินเป็นปัญหาพื้นฐานที่สำคัญของประเทศ ซึ่งรัฐบาลได้มีนโยบายและให้ความสำคัญ โดยมุ่งเน้นขจัดความยากจนให้แก่ราษฎรผู้ยากไร้ได้มีที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้มอบหมายให้กรมที่ดินดำเนินการตามแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ กรณีมีการบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน และได้กำหนดเป้าหมายดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ จำนวน ๙,๑๐๐ แปลง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินการจัดที่ดินดังกล่าวบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และเป็นการสนองนโยบายการแก้ไขปัญหาความยากจนของรัฐบาลอย่างเป็นรูปธรรม ขอให้จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

๑. นำที่ดินสาธารณประโยชน์ที่อยู่ในหลักเกณฑ์มาดำเนินการจัดทำโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท ทั้งนี้ ให้พิจารณาตามแนวทางการจัดทำโครงการฯ ที่ส่งมาพร้อมนี้ โดยให้สำนักงานที่ดินจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ

๒. โครงการใดหากมีความจำเป็นต้องดำเนินการจัดทำสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานในการก่อสร้างถนน (ผิวจราจรลูกรังเกรดบดอัด) หรือขุดสระน้ำ ให้พิจารณาเสนอไปพร้อมโครงการฯ ข้างต้น โดยจัดส่งพร้อมแบบแปลนการก่อสร้างที่สอดคล้องตรงกับสภาพพื้นที่ก่อสร้างจริง รูปแผนที่ของหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแสดงตำแหน่งที่ตั้งของสิ่งก่อสร้างและแบบสรุปผลการประมาณราคาค่าวัสดุ และค่าแรงงานก่อสร้าง (แบบ ปร.๔, ปร.๕) ที่ได้คำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ และข้อมูลรายละเอียดประกอบการประมาณราคาค่าก่อสร้าง ดังนี้

(๑) บัญชีราคาประเมินรอบปีปัจจุบันของแหล่งดิน พร้อมระยะทางโดยประมาณจากแหล่งดินถึงแปลงที่ดินสาธารณประโยชน์ที่จะทำการก่อสร้าง

/ (๒) ...

(๒) ราคาดินลูกรังที่แหล่งที่ใกล้กับแปลงที่ดินสาธารณประโยชน์นั้นตั้งอยู่ พร้อมระยะทางโดยประมาณจากแหล่งดินลูกรังถึงแปลงที่ดินสาธารณประโยชน์ที่จะทำการก่อสร้าง

(๓) ราคาน้ำมันดีเซลโดยเฉลี่ยที่อำเภอเมืองของจังหวัดที่แปลงที่ดินสาธารณประโยชน์นั้นตั้งอยู่

สำหรับกรณีที่จังหวัดขอรับการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อจัดทำสาธารณูปโภคในแปลงที่ดินที่ได้ดำเนินการจัดที่ดินให้ราษฎรไปแล้ว ให้แสดงตำแหน่งที่ตั้งของสิ่งก่อสร้างดังกล่าว ลงในรูปแผนที่ที่ได้ทำการรังวัดแบ่งแปลงแล้วด้วย โดยให้สำนักงานที่ดินจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง แต่ถ้าสำนักงานที่ดินจังหวัดใดไม่มีความพร้อมที่จะดำเนินการได้ ให้ที่ทำการปกครองจังหวัดเป็นหน่วยดำเนินการแทน และแจ้งกรมที่ดินทราบเพื่อประสานงานกรมการปกครองรับเป็นหน่วยเบิกจ่ายแทนกรมที่ดิน

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ ขอให้ส่งโครงการฯ พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องให้กรมที่ดิน ภายในวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๔ เพื่อกรมที่ดินจะได้พิจารณาจัดสรรงบประมาณให้จังหวัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรพล พงษ์ทัตศิริกุล)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านกิจการความมั่นคงภายใน

กรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๕๑

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๐๘

**แนวทางการจัดทำโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์
กรณีที่มีการบุกรุก เพื่อจัดความยากจนและพัฒนาชนบท**

การจัดทำโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อจัดความยากจนและพัฒนาชนบท มีเป้าหมายคือ การนำที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก มาจัดระเบียบและออกหนังสืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐให้แก่ราษฎรผู้ยากจนที่ครอบครองทำประโยชน์ (บุกรุก) เป็นที่ทำกินหรือที่อยู่อาศัยอยู่ในที่ดินดังกล่าว โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. การคัดเลือกแปลงที่ดิน

(1) คุณสมบัติของแปลงที่ดิน

- บางส่วน
- (1.1) ที่สาธารณะประโยชน์ที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันที่มีผู้บุกรุกเดิมแปลงหรือ
 - (1.2) มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) แล้ว
 - (1.3) ในกรณีไม่มี นสล. หากสามารถดำเนินการออก นสล. ได้ก็ให้นำมาจัดทำโครงการได้ โดยจัดให้มีการออก นสล. ไปในคราวเดียวกัน
 - (1.4) ประชาชนเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกัน
 - (1.5) การบุกรุกต้องมีการทำประโยชน์ ชัดเจนถาวรมาเป็นเวลานาน
 - (1.6) ที่ดินสาธารณะประโยชน์ดังกล่าว จะต้องไม่อยู่ในพื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) หรือพื้นที่ป่าไม้
 - (1.7) กรณีที่ดินสาธารณะประโยชน์ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ต้องอยู่นอกเขตพื้นที่ดำเนินการของ ส.ป.ก.
- ทั้งนี้ เขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าวจะต้องไม่ใช่พื้นที่จำแนกออกจากเขตป่าไม้เพื่อให้ ส.ป.ก. นำมาดำเนินการ

(2) เงื่อนไขการคัดเลือกแปลง

- (2.1) ผู้ครอบครอง (บุกรุก) ยอมรับว่า ที่ดินที่ครอบครองอยู่ในที่สาธารณะประโยชน์ และยอมรับการดำเนินการตามนโยบายการแก้ไขปัญหาความยากจน โดยอำเภอ/กิ่งอำเภอ จัดประชุมชี้แจงราษฎรในพื้นที่จะนำมาดำเนินการเพื่อให้ทราบถึงนโยบายของรัฐบาล และแนวทางดำเนินการตามโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์ เพื่อจัดความยากจนและพัฒนาชนบท
- (2.2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ และจังหวัดเห็นชอบให้นำที่ดินสาธารณะประโยชน์ดังกล่าวมาดำเนินการตามแนวทางการจัดที่ดินตามนโยบายการแก้ไขปัญหาความยากจน

(3) กรณีมีผู้ได้แย้งสิทธิหรือคัดค้านแนวเขต

(3.1) ถ้ามีผู้ได้แย้งสิทธิในที่ดินให้กันที่ดินส่วนนั้นออกจากโครงการ เพื่อดำเนินการพิสูจน์สิทธิตามแนวทางของ กพร. หากพิสูจน์สิทธิแล้ว เป็นผู้บุกรุก จะต้องมาขอรับการจัดที่ดินตามหลักเกณฑ์ และแนวทางข้างต้น หากยังไม่ยอมรับจะต้องพิจารณาดำเนินการตามกฎหมาย

(3.2) กรณีที่มีผู้คัดค้านแนวเขตที่สาธารณประโยชน์ให้กันพื้นที่บริเวณนั้นออก แล้วดำเนินการตามแนวทางของ กพร. กฎกระทรวงฯ และระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องต่อไป

2. การวางผังแปลงที่ดิน

(1) ให้จัดที่ดินให้ตามสภาพเดิม

(2) ครอบครองได้ไม่เกิน 15 ไร่ โดยคำนึงถึง

- จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
- อาชีพ
- ความสามารถในการผลิต

หากครอบครองเกิน 15 ไร่ ให้พิจารณาจัดให้ครอบครัวที่ 2 หรือที่ 3

(3) ถ้าดำเนินการแล้วยังคงมีที่ดินที่ครอบครองเกินอยู่อีกให้ส่งมอบคืน เพื่อนำไปจัดสรรให้ราษฎรผู้ยากจนที่อยู่ในพื้นที่ดังกล่าวเป็นลำดับแรก

3. การจัดทำสาธารณูปโภค

(1) จัดให้มีพื้นที่เพื่อการสาธารณูปโภคตามความเหมาะสม เช่น ถนน แหล่งน้ำ หรืออื่นๆ โดยในกรณีที่จำเป็นต้องขยาย หรือจัดให้มีพื้นที่เพื่อการสาธารณูปโภคเพิ่มขึ้นจะทำความตกลงกับราษฎรผู้ครอบครองเพื่อรอกันพื้นที่ที่ครอบครองมาดำเนินการ

(2) ในการจัดทำ ปรับปรุง หรือพัฒนาสิ่งสาธารณูปโภคตาม (1) จะพิจารณาดำเนินการตามความจำเป็นและเหมาะสมแก่สภาพท้องถิ่น

4. การจัดทำโครงการ

(1) ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา หรือเจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินอำเภอ ประสานงานกับอำเภอ/กิ่งอำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครองท้องที่ เพื่อรวบรวมแปลงที่ดิน สาธารณประโยชน์ที่อยู่ในหลักเกณฑ์ เสนอนายอำเภอ/ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ คัดเลือกและให้ความเห็นชอบเพื่อนำมาจัดทำโครงการ

(2) ให้อำเภอ/กิ่งอำเภอ จัดทำโครงการ เสนอ ผู้ว่าราชการจังหวัด พิจารณานุมัติ และส่งโครงการให้กรมที่ดินตรวจสอบเพื่อพิจารณาจัดสรรงบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการรังวัดออกหรือตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ค่าใช้จ่ายในการรังวัดวางผังที่ดิน และค่าใช้จ่ายในการจัดทำสาธารณูปโภค

5. การรังวัดและวางผังแบ่งแปลง

(1) ให้อำเภอ ยื่นคำขอรังวัดตรวจสอบ/ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง และแปลงที่ดินที่มีผู้ครอบครองต่อสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขาพื้นที่รับผิดชอบ

(2) สำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา รังวัดที่ดินและพื้นที่สาธารณูปโภคตามที่ได้ทำความตกลงทำโครงการ เสร็จแล้วส่งเรื่องราว พร้อมผลการรังวัดให้อำเภอท้องที่เพื่อดำเนินการจัดทำประชาคม และรายงานผลดำเนินการให้กรมที่ดินทราบ

6. การจัดทำประชาคมคัดเลือกบุคคล

(1) คุณสมบัติของผู้ได้รับการคัดเลือก

(1.1) เป็นผู้ยากจน

(1.2) ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีแต่น้อยไม่เพียงพอ

(1.3) ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ดังกล่าวอย่างชัดเจนมาเป็น

เวลานาน

(1.4) เป็นผู้มิถุนีลำนเอนอยู่ในท้องที่จะดำเนินการ เว้นแต่หากมีที่ดินเหลือเพียงพอจะได้พิจารณาจัดให้บุคคลต่างท้องที่ตามลำดับความเหมาะสม

(2) ให้อำเภอ/กิ่งอำเภอ ตรวจสอบคุณสมบัติราษฎรผู้บุกรุกว่าเป็นผู้อยู่ในหลักเกณฑ์ตามข้อ 1 และจัดทำประชาคมเพื่อตรวจสอบว่าบุคคลดังกล่าวยากจน และไม่มีที่ดินทำกินหรือมีแต่น้อยไม่เพียงพอ

(3) หากปรากฏในภายหลังว่า บุคคลที่ได้รับการจัดที่ดินขาดคุณสมบัติ ให้อำเภอ/กิ่งอำเภอเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดยกเลิกการอนุญาต และนำไปจัดให้แก่ผู้ที่อยู่ในหลักเกณฑ์ข้างต้นต่อไป

7. การอนุญาต

(1) ให้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ พ.ศ.2547

(2) ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามความในมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้ผู้ที่อยู่ในหลักเกณฑ์ เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ โดยออกหนังสืออนุญาตฯ ให้ตามแบบที่กำหนด